

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Martiny Borovcové a soudců JUDr. Romany Novákové a Mgr. Ing. Borise Nypla ve věci

žalobce: [REDACTED], narozený dne [REDACTED]
bytem [REDACTED], [REDACTED]
zastoupený advokátem Mgr. Filipem Němcem
sídlem Opletalova 1535/4, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Mercedes cars & servis s.r.o.**, IČO 26947382
sídlem Štoky 501, 582 53 Štoky
zastoupená advokátem Mgr. Danielem Miličem
sídlem Humpolecká 4348, 580 01 Havlíčkův Brod

o zaplacení 290.000 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 2. 3. 2023
č. j. 108 C 29/2020-204

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se v napadeném výroku I **potvrzuje**.
- II. Rozsudek okresního soudu se ve výroku III **mění** tak, že žalobce je povinen nahradit žalované k rukám jejího zástupce náklady řízení před okresním soudem ve výši 74.417 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Okresní soud uložil výrokem I rozsudku žalované zaplatit žalobci částku 37.768,54 Kč s ročním úrokem z prodlení ve výši 8,25 % od 8. 9. 2020 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku. Ve výroku II zamítl žalobu o zaplacení částky 252.231,46 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 8. 9. 2020 do zaplacení. Ve výroku III rozhodl tak, že se žalobci právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.
2. Žalobce se v řízení domáhal zaplacení částky 290.000 Kč jako kupní ceny zaplacené za prodej vozidla Mercedes S320 kupující [REDAKCE] do rukou žalované, která tuto částku žalobci jako prodávajícímu nepředala. Žalovaná se bránila započtením své pohledávky vůči žalobci na zaplacení ceny díla spočívajícího v opravě předmětného vozu ve výši 157.994,54 Kč. Částku ve výši 132.006,46 Kč složila do soudní úschovy.
3. Okresní soud z výpovědi otce žalobce [REDAKCE] staršího zjistil, že jako vlastník předmětného vozu zmocnil žalobce k prodeji vozu i k převzetí kupní ceny. V řízení bylo dále prokázáno, že za souhlasu žalobce, [REDAKCE] a [REDAKCE] kupující ponechala kupní cenu za vozidlo ve výši 290.000 Kč u žalované, která ji měla žalobci předat. Žalovaná v průběhu řízení část kupní ceny ve výši 132.006,46 Kč složila do soudní úschovy v souladu s § 1953 odst. 1 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“). Byla totiž bez své viny v nejistotě, kdo je věřitelem pohledávky ve výši 290.000 Kč. Z technického průkazu vozidla zjistila, že vlastníkem vozu je otec žalobce. Žalované nebyla předložena plná moc, na základě které by žalobce byl oprávněn vozidlo prodat. Složení do soudní úschovy mělo účinky splnění dluhu. Okresní soud posoudil započtení pohledávek žalovanou podle § 1982 odst. 1 o. z. a podle rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 684/2020. Pohledávka žalované byla k okamžiku započtení splatná, neboť žalovaná žalobci doručila výzvu k placení z 24. 9. 2020. Okresní soud zjistil, že mezi žalovanou jako zhotovitelkou a žalobcem jako objednatelem byla ohledně oprav vozidla Mercedes uzavřena smlouva o dílo podle § 2586 s násl. o. z. Cena díla byla stanovena odhadem, jak vyplynulo z whatsappové komunikace účastníků ohledně odhadu ceny. Cena opravy činila 120.225 Kč. Žalovaná neprokázala, že původní cena opravy vozidla byla navýšena na 157.994,54 Kč. Žalobce neprokázal, že žalovaná opravu vozu neprovedla řádně. Sám vozidlo [REDAKCE] prodal pouze s vadou, která vedla ke snížení kupní ceny z 300.000 Kč na 290.000 Kč. Neprokázal, že by u žalované reklamoval jakoukoli další vadu vozidla. Okresní soud uzavřel, že žalovaná byla povinna žalobci částku 290.000 Kč vydat. Tato pohledávka žalobce však co do částky 132.006,46 Kč zanikla složením této částky žalovanou do soudní úschovy a co do částky 120.225 Kč započtením. Zbývajících 37.768,54 Kč je žalovaná povinna žalobci zaplatit včetně úroku z prodlení podle § 1970 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a § 2 vl. nař. č. 351/2013 Sb. Ohledně nákladů řízení soud rozhodl dle § 150 o. s. ř. V projednávané věci by právo na částečnou náhradu nákladů řízení svědčilo žalobci. Ten v řízení žádal po žalované zaplacení částky 290.000 Kč, úspěšný byl co do částky 37.768,54 Kč, ale fakticky i co do částky 132.006,46 Kč, kterou žalovaná složila do soudní úschovy teprve v průběhu řízení. Žalobce tak byl v řízení úspěšný co do 58 %. Okresní soud však přihlédl k nestandardnímu předávání vozidla kupující [REDAKCE] [REDAKCE] žalovanou a předávání kupní ceny prostřednictvím žalované. Vzájemné nároky musely být řešeny až v soudním řízení. Okresní soud považoval za spravedlivé, aby si žalobce nesl důsledky svého jednání v podobě nákladů řízení ze svého, když v řízení nevyšly najevo žádné okolnosti na straně žalobce vedoucí soud k závěru o nepříznivém dopadu rozhodnutí o nepřiznání nákladů řízení do poměrů žalobce (nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3125/16).

4. Proti výroku I a III rozsudku okresního soudu podala žalovaná odvolání. Žalobce nebyl legitimován k podání žaloby. Nebyl vlastníkem předmětného vozidla. Vlastníkem byl [REDAKCE], nar. [REDAKCE]. Žalobu tak mohl podat jedině vlastník vozidla. I když měl žalobce ústně udělenou plnou moc k prodeji vozidla a k přijetí kupní ceny, nebyl oprávněn svým jménem vymáhat její nedoplatek (§ 436 a § 441 odst. 1 o. z.). Plná moc k podání žaloby nebo k vymáhání pohledávky pro [REDAKCE] mladšího vůbec nebyla udělena. Navíc plná moc měla být udělena pro prodej vozidla a pro přijetí kupní ceny, měla být tedy udělena písemně, jinak je neplatná. Žalovaná neplatnost plné moci namítla. Okresní soud chybně rozhodl i o nákladech řízení. Náklady řízení správně nebyly přiznány žalobci, ale o nákladech žalované nebylo rozhodnuto. Žalovaná ihned po podání žaloby uplatnila zápočet a složila peníze do úschovy. Žalobce měl vzít žalobu částečně zpět, to neudělal. Celá řada úkonů právní služby pak byla žalovanou provedena, kdy žaloba již byla z více než 87 % nedůvodná. Náklady řízení by měly být přiznány žalované. Žalovaná navrhl, aby byl rozsudek okresního soudu ve výroku I a III změněn.
5. Žalobce se k odvolání žalované nevyjádřil.
6. Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno oprávněnou osobou, v zákonné lhůtě a že je přípustné (§ 201, contr. § 202, § 204 odst. 1 o. s. ř.), přezkoumal rozsudek okresního soudu v napadeném výroku I a III, včetně řízení jeho vydání předcházejícího (§ 212, § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř.). Poté, co účastníci nereagovali na výzvu soudu k vyjádření souhlasu s projednáním věci bez nařízení jednání a současně byli poučeni o následku nevyjádření se, rozhodl soud bez nařízení jednání podle § 214 odst. 3 o. s. ř.
7. Krajský soud se zabýval námitkou žalované o nedostatku aktivní legitimace žalobce k podání žaloby o zaplacení kupní ceny vozidla, jehož nebyl před jeho prodejem vlastníkem.
8. Z výpovědi jednatele žalované okresní soud zjistil, že žalobce u žalované objednal opravu předmětného vozu a po jeho prodeji paní [REDAKCE] bylo sjednáno, že kupní cena bude předána žalobci. Žalovaná provedla dopisem ze dne 1. 10. 2020 (ještě před podáním žaloby) jednostranný zápočet své pohledávky na zaplacení opravy vozidla proti pohledávce žalobce na vyplacení kupní ceny za vozidlo. I z výpovědi otce žalobce [REDAKCE], nar. [REDAKCE], vyplynulo, že všechny záležitosti ohledně předmětného vozu řešil jeho syn.
9. Nelze souhlasit s žalovanou, že kupní smlouvu může uzavřít jen vlastník věci. Kupní smlouvu může uzavřít svým jménem i nepřímý zástupce vlastníka, aniž by bylo třetí osobě zřejmé, že tato osoba jedná jako zástupce. To vyplývá z úpravy komisionářské smlouvy.
10. *Podle § 2455 o. z. se komisionářskou smlouvou komisionář zavazuje obstarat pro komitenta na jeho účet vlastním jménem určitou záležitost, a komitent se zavazuje zaplatit mu odměnu.*
11. *Podle § 2456 o. z. z právního jednání učiněného komisionářem vůči třetí osobě nevznikají práva ani povinnosti komitentovi, nýbrž komisionáři samotnému.*
12. *Podle § 2466 o. z. neplní-li třetí osoba povinnost ze smlouvy, kterou s ní komisionář uzavřel, vymůže komisionář na účet komitenta splnění této povinnosti.*
13. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalobce při jednání ohledně předmětného vozidla i v soudním řízení vystupoval jako komisionář. Jednal na účet svého otce jako komitenta, ale vlastním jménem. V důsledku toho žalobce nabyt práva a povinnosti sám. Je však povinen následně převést takto nabytá práva a povinnosti podle smlouvy na komitenta. Nepřímé zastoupení nevyžaduje, aby se jednající vykazoval osobě, se kterou jedná, plnou mocí. Žalovaná nemusela vědět, že jedná s žalobcem jako s komitentem.

Proto jí nesvědčí námitka nedostatku plné moci. Vůle žalobce a jeho otce uzavřít komisionářskou smlouvu byla před okresním soudem prokázána. Stejně tak byla prokázána i dohoda žalobce, žalované a [REDAKCE], že kupní cena za vozidlo bude předána prostřednictvím žalované žalobci.

14. Pokud by byla žalovaná přesvědčena, že žalobce jedná pouze jako přímý zástupce svého otce na základě plné moci, nemohla by provést zápočet proti pohledávce na vyplacení kupní ceny. Tato pohledávka by svědčila otci žalobce, nikoli žalobci. Vůle smluvních stran je rozhodná ke dni učinění právního jednání, zde dohody o předání kupní ceny. To vyplývá i z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2017, sp. zn. 29 Cdo 61/2017. Pro posouzení právního vztahu žalobce a žalované není rozhodné, že se žalovaná dozvěděla následně, po uzavření dohody o předání kupní ceny žalobci, že žalobce není vlastníkem vozu. Žalobci svědčí pohledávka na zaplacení kupní ceny jako komisionáři a žalovaná nepochybila, když proti této pohledávce započítala svoji pohledávku spočívající v ceně opravy vozu.
15. Okresní soud správně zjistil, že žalovaná měla povinnost vydat žalobci přijatou kupní cenu vozidla od kupující ve výši 290.000 Kč. Po právu však započítala svoji pohledávku z ceny díla (opravy předmětného vozu) ve výši 120.225 Kč. Žalovaná zaplatila část kupní ceny ve výši 132.006,46 Kč složením do soudní úschovy. Podle § 1953 odst. 1 o. z. tak její dluh i v této části zanikl. Okresní soud proto správně uložil žalované zaplatit žalobci částku 37.768,54 Kč. Proto krajský soud rozsudek okresního soudu ve výroku I jako věcně správný potvrdil podle § 219 o. s. ř.
16. K námitce žalované krajský soud přezkoumal i výrok o náhradě nákladů řízení. Žalobce se domáhal zaplacení částky 290.000 Kč, úspěšný byl do částky 37.768, 54 Kč, ve zbytku byla žaloba zamítnuta. V případě rozhodnutí ve věci samé se pro rozhodnutí o náhradě nákladů řízení použije § 142 o. s. ř., nikoli § 146 o. s. ř. Je rozhodující úspěch ve věci, nikoli otázka zavinění zastavení řízení. Žalobce nevzal žalobu zpět, proto nese neúspěch ve věci. Procesní úspěch žalobce představoval 13 % z uplatněné pohledávky, neúspěch 87 %. Žalobce je proto povinen nahradit žalované náklady řízení v rozsahu 74 %.
17. Žalované vzniklo právo na náhradu odměny advokáta ve výši 9.460 Kč a na náhradu hotových výdajů 300 Kč za převzetí věci ze dne 9. 7. 2018, zápočet ze dne 1. 10. 2020, odpor, vyjádření ze dne 9. 3. 2021, účast u jednání dne 13. 7. a 14. 9. 2021, 2. 2. a 28. 2. 2023 podle § 7 bod 6, § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) a § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. Za návrh na pokračování v řízení náleží žalované polovina odměny ve výši 4.730 Kč a hotové výdaje 300 Kč podle § 11 odst. 2 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. Celkem činila náhrada 83.110 Kč. Krajský soud nepřiznal odměnu advokáta za návrh na provedení důkazu dne 8. 2. 2023 a za vyčíslení nákladů řízení, neboť tyto úkony mohly být učiněny při jednání soudu. Podle § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř. má žalovaná nárok na náhradu 21 % DPH z odměny a náhrad ve výši 17.453 Kč. Náklady činily 100.563 Kč. Z této částky náleží žalované náhrada ve výši 74 %, tedy částka 74.417 Kč.
18. Proto krajský soud ve výroku II změnil rozsudek okresního soudu tak, že uložil žalobci nahradit žalované k rukám jejího zástupce (§ 149 odst. 1 o. s. ř.) náklady řízení před okresním soudem ve výši 74.417 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 o. s. ř.).
19. V odvolacím řízení byl ve věci samé úspěšný žalobce. Podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. by měl právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Náklady odvolacího řízení mu však nevznikly. Odvolací řízení zahájené podáním jeho odvolání bylo zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku ve stanovené lhůtě. K odvolání žalované se žalobce nevyjádřil. Proto bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není přípustné odvolání. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Účastník může podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Hradec Králové 14. listopadu 2023

JUDr. Martina Borovcová v. r.
předsedkyně senátu